

دو بال
يك
پرنده

برابری حقوق زنان و مردان

بیانیهٔ محفل روحانی ملی بهائیان ایالات متحده

مؤسسۀ مطبوعات بهائی
ویلنت، ایلینوی

© حقّ طبع مخصوص
محفل روحانی ملیّ بهائیان ایالات متّحدہ
۱۹۹۷

دو بال يك پرندة

برابری حقوق زنان و مردان

آزادی زنان و برقراری برابری حقوق بین زن و مرد شرط لازم برای پیشرفت انسانها و تحوّل جامعه بشری است. نابرابری نه تنها ترقی زنان بلکه پیشرفت تمدن را دچار وقفه و رکود می‌سازد. ادامه محرومیتِ نیمی از جمعیت جهان از حقوق برابر با نیمه دیگر توهینی است آشکار به حیثیت عالم انسانی. این محرومیت موجب ترویج طرز فکر و عادات نامطلوبی در مردان و زنان می‌شود که از خانواده به محیط کار و عرصه سیاست و سرانجام به روابط بین المللی سرایت می‌کند. عدم مساوات را بر هیچ مبنائی اعم از جسمانی، اخلاقی یا سنتی، نمی‌توان توجیه نمود. تنها زمانی جو اخلاقی و روانی لازم برای آنکه ملت ما بتواند عدالت اجتماعی را برقرار سازد و به صلح جهانی کمک کند به وجود خواهد آمد که زنان در همه زمینه‌های کار و فعالیت سهمی مساوی مردان داشته باشند.

نابرابری نه تنها ترقی
زنان بلکه پیشرفت
تمدن را دچار وقفه و
رکود می‌سازد.

تعددی و ظلمی که زنان در طول تاریخ تحمل کرده‌اند حقیقتی است آشکار و اندوهبار. محدود کردن فعالیت‌های زنان در حیات اجتماعی، محروم ساختنشان از امکانات تربیتی و از حقوق اولیه بشری، اعمال انواع خشونت‌ها و قساوت‌ها در حق آنان و چه بسا تحقیر و تخفیف مقامشان به درجه‌ای پست‌تر از انسان، زنان را از بروز استعداد‌های نهفته‌شان باز داشته است. جلوه‌های انقیاد و فرمانبرداری زنان که قرن‌ها در فرهنگ عامیانه، ادبیات و هنر، قانون، و حتی آثار مذهبی منعکس شده است هنوز نیز در همه جنبه‌های حیات اجتماعی نفوذ دارد. با وجود اینکه در آمریکا اصل مساوات مورد قبول اکثر مردم قرار گرفته و زمین کسب حقوق سیاسی و اجتماعی به پیشرفتهای چشمگیری نائل آمده‌اند، ولی هنوز تساوی حقوق به نحو جامع و کامل حاصل نگشته است.

با وجود اینکه در آمریکا اصل مساوات مورد قبول اکثر مردم قرار گرفته و زنان در زمینه کسب حقوق سیاسی و اجتماعی به پیشرفتهای چشمگیری نائل آمده‌اند، ولی هنوز تساوی حقوق به نحو جامع و کامل حاصل نگشته است.

نتایج زیان‌بار تعصب علیه مقام و حقوق زن بنیان حیات ملی ما را متزلزل می‌سازد. پیشرفتهائی که نصیب زنان شده است بر بنیادی ناپایدار از فرضیاتی کهن و تحوّل نیافته استوار است که اکثراً مورد بررسی و ارزشیابی قرار نگرفته‌اند. در این راه مراحل بسیاری ناپیموده مانده است. برای رسیدن به مساوات کامل باید دریابیم که کیستیم، هدف زندگی ما

پیشرفتهائی که نصیب زنان شده است بر بنیادی ناپایدار از فرضیاتی کهن و تحوّل نیافته استوار است که اکثراً مورد بررسی و ارزشیابی قرار نگرفته‌اند

چیست و چه رابطه‌ای با یکدیگر داریم. این شناسائی ما را وادار خواهد ساخت که زندگی فردی و محیط اجتماعیمان را به صورت و ترکیبی نوین درآوریم.

از آغاز جنبش حقوق زنان در امریکا تا کنون هرگز توجه به این مطلب تا این حد ضروری نبوده است. در آستانهٔ قرنی جدید و هزاره‌ای نوین قرار داریم که مسائل آن هم اکنون بر خانواده، روش زندگی، کشور و دنیای ما تأثیر می‌گذارد. در جریان تکامل نوع بشر، مرحلهٔ نوزادی و کودکی به پایان رسیده است. بحرانهای مرحلهٔ نوجوانی به تدریج و همراه با درد و رنج، ما را برای عصر بلوغ و کمال که در آن تعصب و بهره‌کشی از میان رفته و وحدت جایگزین آن گشته آماده می‌کند. عواملی که موجب وحدت مردم و ملت‌ها می‌شود دقیقاً همان عواملی است که برای برقراری تساوی حقوق زن و مرد و بهبود روابط آنان لازم است. تلاش برای غلبه کردن بر این سابقهٔ نابرابری به همکاری و همیاری هر زن و مرد و جوان و کودک احتیاج دارد.

عواملی که موجب وحدت مردم و ملت‌ها می‌شود دقیقاً همان عواملی است که برای برقراری تساوی حقوق زن و مرد و بهبود روابط آنان لازم است.

بیش از یک قرن پیش، برای اولین بار در تاریخ ادیان، حضرت بهاء‌الله مؤسس دیانت بهائی ضمن ارائهٔ نقشهٔ الهی برای این عصر، اصل مساوات حقوق بین زن و مرد را چنین اعلان نموده‌اند: "اناث و ذکور عندالله واحد

اناث و ذکور عندالله واحد بوده و هست.

بوده و هست." (۱) حضرت بهاء‌الله برابری حقوق زن و مرد را شرط به وجود آمدن وحدتی وسیعتر می‌دانند که سعادت و امنیت تمام نوع بشر را تأمین می‌نماید. حضرت عبدالبهاء، فرزند ارشد و جانشین حضرت بهاء‌الله تأکید فرموده‌اند که "چون نوع بشر یک نوع تعلیم یابد وحدت رجال و نساء اعلان گردد و بنیان جنگ و جدال برافتد." (۲)

به این ترتیب دیدگاه دیانت بهائی در مورد برابری حقوق بین زن و مرد بر اصل روحانی یگانگی نوع انسان استوار است. به بیان حضرت عبدالبهاء مقتضای اصل یگانگی نوع بشر آنست که جامعه را به منزله یک فرد بپنداریم و خود را عضوی از اعضای آن فرد بدانیم و یقین داشته باشیم که درد و الم هر جزئی سبب تألم تمامی هیئت اجتماع خواهد بود. (۳)

مقتضای اصل یگانگی
نوع بشر آنست که
جامعه را به منزله یک
فرد بپنداریم و خود را
عضوی از اعضای آن
فرد بدانیم

حضرت بهاء‌الله تعلیم فرموده‌اند که هدف خداوند از خلقت عالم، ایجاد وحدت نوع انسان بوده است و بیانی به این مضمون می‌فرمایند: آیا میدانید چرا خداوند همه شما را از یک مشت خاک آفریده است؟ به این سبب که کسی بر دیگری فخر نفروشد و برتری نجوید. همواره به آفرینش خود بیندیشید. چون همه از ماده واحدی آفریده شده‌اید شایسته است که همچون نفس

چون همه از ماده
واحدی آفریده شده‌اید
شایسته است که
همچون نفس واحد
باشید

واحد باشید، یعنی در رفتار و در زندگانی
حکم یک نفس را پیدا کنید تا نشانه‌های
یگانگی و وداد در کردار شما نمودار گردد.
اینست اندرز من به شما. پند گیرید و از
نتایج آن بهره مند شوید. (۴)

شرکت کامل زنان بر پایه برابری در همه
جنبه‌های زندگی شرط لازم رشد و توسعه
اقتصادی و اجتماعی و براندازی جنگ و جدال
و مآلاً تأسیس یک جامعه متحد جهانی است.
در نصوص مقدسه بهائی مساوات بین زن و
مرد سنگ بنای نقشه الهی برای سعادت و
تکامل نوع بشر شناخته شده است. در یکی
از خطابات حضرت عبدالبهاء بیانی است که در
آن عالم انسانی را به پرنده‌ای تشبیه می‌نمایند
که دارای دو بال است، یک بال آن زنان و بال
دیگر مردان. اگر هر دو بال به یک میزان
قوی نباشد پرواز ممکن نیست. تا زنان با
مردان هم‌معنان نگردند و در جمیع امور
مشارکت نمایند عالم انسانی فضائل و کمالات
فوق العاده حاصل نکند. چون دو بال به یک
میزان قوی گردند و در امتیازات مشترک شوند
"پرواز" انسان پرشکوه و حیرت‌بخش خواهد بود.

عالم انسانی ...
دارای دو بال است،
یک بال آن زنان و بال
دیگر مردان .

بر اساس نصوص و تعالیم بهائی اعلام برابری
حقوق زن و مرد به معنای یکسان بودن زن و
مرد نیست بلکه منظور تأکید بر این نکته است
که وظیفه و نقش زن و مرد در خانه و جامعه

تربیت دختران از
 اهمیتی خاص
 برخوردار است زیرا
 هر چند والدین هر دو
 مسؤول پرورش
 کودکانند ولی مادران
 تربیت شده و تعلیم
 یافته‌اند که می‌توانند
 ثمرات علم و دانش را
 به مؤثرترین وجه در
 اجتماع رواج دهند.

مکمل یکدیگر است. حضرت بهاء‌الله علم و دانش را بمنزله نردبانی برای ترقی انسان دانسته‌اند و تعلیم و تربیت یکسان را برای زنان و مردان مقرر داشته‌اند، اما تصریح فرموده‌اند که در صورت محدود بودن امکانات، تعلیم و تربیت دختران و زنان مقدم بر پسران است. تربیت دختران از اهمیتی خاص برخوردار است زیرا هر چند والدین هر دو مسؤول پرورش کودکانند ولی مادران تربیت شده و تعلیم یافته‌اند که می‌توانند ثمرات علم و دانش را به مؤثرترین وجه در اجتماع رواج دهند.

مقام شامخ و عظیم
 مادر و اهمیت تربیت
 اطفال به حق مورد
 تجلیل و احترام است.

حفظ و بزرگداشت مقام مادری غالباً بهانه‌ای بوده است برای محروم نگاه داشتن زنان از لحاظ اجتماعی و اقتصادی. چنین نتیجه‌گیریها و این نوع تعبیرهای تبعیض‌آمیز و زیان‌آور است که باید تغییر یابد. مقام شامخ و عظیم مادر و اهمیت تربیت اطفال به حق مورد تجلیل و احترام است. تعالیم دیانت بهائی مقام والای مادری را چنین توصیف می‌نماید: "...ای مادران مهربان این را بدانید که در نزد یزدان، اعظم پرستش و عبادت، تربیت کودکان است به آداب کمال انسانیت." (۵) وظیفه خطیری که در برابر جامعه قرار دارد آنست که شرایط اجتماعی و اقتصادی لازم را برای مشارکت کامل زنان بر پایه برابری در همه امور زندگی فراهم نماید و در عین حال نقش

حساس مادری را نیز تحکیم و تقویت نماید.

تعالیم بهائی با تأکید بر اینکه زن و مرد جایگاه و مقامی مشابه دارند و هر دو یکسان از موهبت‌ها و برکات الهی بهره‌مندند، نمونه و سرمشقی از تساوی حقوق زن و مرد را ارائه می‌دهد که بر مفهوم شراکت دو شریک استوار است. نوع بشر زمانی می‌تواند به مرحلهٔ بعدی رشد و تکامل جمعی خود قدم گذارد که زنان در همهٔ جنبه‌های زندگی بطور کامل سهم باشند و در صحنه‌های مهم تصمیم‌گیری وارد شوند.

نوع بشر زمانی می‌تواند به مرحلهٔ بعدی رشد و تکامل جمعی خود قدم گذارد که زنان در همهٔ جنبه‌های زندگی بطور کامل سهم باشند

نصوص مقدسهٔ امر بهائی قویاً زنان را بزرگترین عامل برقراری صلح عمومی و توافق بین‌المللی می‌شمارد، از جمله بیانی است به این مضمون که شبهه‌ای نیست که چون زنان با برابری کامل در همهٔ امور عالم شرکت کنند و با کفایت و شجاعت در میدان سیاست و قانون‌گذاری داخل شوند بنیان جنگ و جدال بر افتد زیرا زنان مانع و رادع بروز جنگ خواهند بود.

چون زنان با برابری کامل در همهٔ امور عالم شرکت کنند . . . بنیان جنگ و جدال بر افتد

از میان بردن تبعیض علیه زنان ضرورتی روحانی و اخلاقی است که باید بالمآل ترتیبات قانونی، اقتصادی و اجتماعی کنونی را شکل و صورتی تازه بخشد. تشویق و ترغیب عدّهٔ بیشتری از زنان به ورود در مناصب و مشاغلی

بدون تحوّل بنیادی
در اخلاق و ارزشهای
افراد ... مساوات
کامل بین زن و مرد
تحقق پذیر نیست.

که دارای قدرت و نفوذ اجتماعی است گرچه
امری لازم و ضروریست، اما کافی برای ایجاد
یک نظام عادلانه اجتماعی نیست. بدون
تحوّل بنیادی در اخلاق و ارزشهای افراد و در
عادات و رسوم سنتی، مساوات کامل بین زن
و مرد تحقق پذیر نیست. احساسات و عواطف
قلبی باید دگرگون گردد تا بتوان جامعه‌ای بر
پا کرد که اساس آن مشارکت و معاونت باشد،
جامعه‌ای که در آن ستیزه جوئی و زور و تعدی
جای خود را به همکاری و مشورت داده باشد.

"در قدیم دنیا با زور اداره می‌شد و مرد چون
جسماً و فکراً از زن قویتر و زورمندتر بود بر
او قالب و مسلط بود ولی حال وضع عوض
شده و اعمال زور و عنف تسلط خود را از
دست داده است و اکنون هوشیاری و فهم و
فراست فطری و خصائل روحانی محبت و
خدمت که در زن قوی است تفوق و غلبه یافته
است و به این مناسبت عصر جدید بیشتر با
عواطف و نوایای زنان آمیخته است تا با
صلابت مردان ... عصری خواهد بود که در آن
دو عنصر مرد و زن در ایجاد تعادل و
هم‌آهنگی در مدنیت بطور یکسان مؤثر
خواهند بود." (۶)

اعمال زور و عنف
تسلط خود را از
دست داده است و
اکنون هوشیاری و فهم
و فراست فطری و
خصائل روحانی
محبت و خدمت که
در زن قوی است تفوق
و غلبه یافته است

مردان وظیفه اجتناب ناپذیری بر عهده دارند که
مشوق و مروج حقوق مساوی برای زنان باشند.
فرض تفوق و برتری مردان مانع از آن می‌شود

که آمال زنان به حقیقت پیوند و محیطی ایجاد شود که تساوی حقوق زن و مرد در آن حاکم باشد. تأثیرات ویرانگر نابرابری، مردان را از رسیدن به پختگی و کمال، و از پرورش فضائلی که برای روبرو شدن با مسائل هزارهٔ جدید لازم است، باز می‌دارد. این مطلب در آثار و نصوص بهائی به این صورت بیان شده که تا زمانی که زنان فرصت نیافته‌اند بالاترین مراتب استعداد و قابلیت خود را ظاهر سازند مردان نیز نخواهند توانست به حد کمالی که شایستهٔ آنان است برسند. مردان باید اخلاق و احساسات و رفتاری را که ریشه در عادات و سنن فرهنگی آنان دارد و از یک طرف مانع مشارکت و برابری زنان می‌شود و از طرف دیگر مردان را از رشد و ترقی باز می‌دارد با دقت مورد بررسی و ارزیابی قرار دهند. آمادگی مردان برای قبول مسئولیت برقراری مساوات و برابری زنان، محیط و شرایط مساعدی را برای پیشرفت و ترقی ایجاد می‌کند. "وقتی زنان ترقی کنند که مردان خود شهادت دهند که زنان با ما مساویند، حاجت به جدال و نزاع نیست." (۷)

تا زمانی که زنان فرصت نیافته‌اند بالاترین مراتب استعداد و قابلیت خود را ظاهر سازند مردان نیز نخواهند توانست به حد کمالی که شایستهٔ آنان است برسند.

این نابرابری قدیمی و ریشه‌دار بایستی از بین برود. تنها "محبت واقعی و شکیبائی بی‌پایان و فروتنی حقیقی و متانت کامل و ابتکار سالم و تدبیر عاقلانه و سعی و کوشش عمدی و پی‌گیر و همراه با توسل به دعا و

حضرت بهاء‌الله فرا
رسیدن روزی را
بشارت می‌دهند که
مردان حضور زنان را
در همه میادین زندگی
با آغوش باز استقبال
خواهند کرد.

مناجات" (۸، ترجمه) غلبه بر این مشکل را
امکان‌پذیر می‌سازد. حضرت بهاء‌الله فرا
رسیدن روزی را بشارت می‌دهند که مردان
حضور زنان را در همه صحنه‌های زندگی با
آغوش باز استقبال خواهند کرد. اکنون وقت
آن است که با قاطعیّت تمام به سوی آینده‌ای
که وعده داده شده حرکت کنیم.

یادداشتها

۱. ترجمه انگلیسی این بیان در مجموعه منتخبات آثار حضرت بهاء الله، حضرت عبدالبهاء، حضرت ولی امرالله و بیت العدل اعظم الهی در باره زنان چاپ شده است.

Women: Extracts from the Writings of Baha'u'llah, Abdu'l-Baha, Shoghi Effendi and the Universal House of Justice, (Thornhill, Ontario: National Spiritual Assembly of the Baha'is of Canada, 1986), no. 54.

۲. حضرت عبدالبهاء، نقل شده در کتاب پیام ملکوت، رساله تساوی حقوق رجال و نساء (طهران: مؤسسه مطبوعات امری، ۱۳۰ بدیع مطابق با ۱۹۷۳ میلادی) صفحه ۲۳۴

۳. حضرت عبدالبهاء، رساله مدنیّه (مصر: مطبعة آقا شیخ فرج الله زکی الکردی، ۱۳۲۹ هجری قمری مطابق ۱۹۱۱ میلادی) صفحه ۴۷

۴. "هَلْ عَرَفْتُمْ لِمَ خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ وَاحِدٍ لئَلَّا يَفْتَخَرَ أَحَدٌ عَلَىٰ أَحَدٍ. وَ تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ حِينٍ خَلَقَ انْفُسَكُمْ إِذَا يَنْبَغِي كَمَا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ شَيْءٍ وَاحِدٍ، أَنْ تَكُونُوا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ، بِحَيْثُ تَمْشُونَ عَلَىٰ رِجْلِ وَاحِدَةٍ، وَ تَأْكُلُونَ مِنْ فَمِ وَاحِدٍ، وَ تَسْكُنُونَ فِي أَرْضٍ وَاحِدَةٍ، حَتَّىٰ تَظْهَرَ مِنْ كَيْنُونَاتِكُمْ وَ أَعْمَالِكُمْ وَ أَفْعَالِكُمْ آيَاتُ التَّوْحِيدِ وَ جَوَاهِرُ التَّجْرِيدِ. هَذَا نُصْحِي عَلَيْكُمْ يَا مَلَاءِ الْأَنْوَارِ فَانْتَمِّحُوا مِنْهُ لِتَجِدُوا ثَمَرَاتِ الْقُدْسِ مِنْ شَجَرِ عِزٍّ مَنِيَعٍ. حضرت بهاء الله، کلمات مکتوبه، بخش عربی، شماره ۶۸

۵. حضرت عبدالبهاء، مائده آسمانی، جلد ۵ (طهران: مؤسسه ملی مطبوعات امری، ۱۲۹ بدیع مطابق ۱۹۷۲ میلادی) صفحه ۸۹

۶. حضرت عبدالبهاء، نقل شده در کتاب بهاء الله و عصر جدید (ریو دو ژانیرو، برزیل: دارالنشر البهائیه فی البرازیل، ۱۴۵ بديع مطابق ۱۹۸۸ میلادی) صفحه ۱۵۵
۷. حضرت عبدالبهاء، خطابات حضرت عبدالبهاء در سفر اول به اروپا (مصر: مطبعة آقا شیخ فرج الله زکی الکردی، ۱۳۴۰ هجری قمری مطابق ۱۹۲۱ میلادی) صفحه ۱۶۵
8. Shoghi Effendi, *The Advent of Divine Justice*, 1st ps ed. (Wilmette, Ill.: Baha'i Publishing Trust, 1990) p. 40

ضمیمه

محفل روحانی ملی بهائیان ایالات متحده هیأت مرکزی اداری بهائیان این کشور است. نه نفر اعضاء محفل هر سال بوسیله نمایندگان ۴۸ ایالت که به یکدیگر متصلند انتخاب می شوند. این هیأت فعالیت های هیأت های اداری محلی و افراد بهائی را سرپرستی و هدایت می نماید.

امر بهائی دیانتی است مستقل و جهانی که در تمام کشورهای جهان پیروانی دارد. در میان ۵ میلیون پیروان جامعه جهانی بهائی افرادی از کلیه ملیت ها و طبقات مردم جهان، یعنی نمایندگانی از بیش از ۲۱۰۰ ملیت و قبیله، دیده می شوند. در سراسر جهان ۱۷۵ محفل روحانی ملی یا منطقه ای تشکیل شده است.

حضرت بهاء الله بنیان گذار آئین بهائی است و اصول تعالیم دیانت بهائی عبارتست از: توحید، وحدت ادیان و اتحاد و یگانگی عالم انسانی. آئین بهائی لزوم و حتمیت اتحاد نوع بشر را اعلام می دارد. بعلاوه پیروانش را به جستجوی حقیقت، فارغ از تقلید و بدون قید و شرط، موظف می نماید؛ هر نوع تعصب و خرافه را محکوم می کند؛ هدف دیانت را ایجاد دوستی و برادری می شناسد؛ دین را با علم موافق و مطابق می داند؛ و آن را مهمترین عامل برای برقراری صلح و آرامش و پیشرفت منتظم جامعه می شناسد. دیانت

بهائی همچنین با صراحت و بدون هرگونه ابهام به اصل برابری حقوق، فرصتها و امتیازات برای زنان و مردان قائل است؛ تعلیم و تربیت عمومی و اجباری را مؤکداً توصیه می نماید؛ فقر و ثروت مفرط را از میان می برد؛ طبقه روحانی را حذف و برده داری، ترک دنیا، و دریوزگی را تحریم می کند؛ یک همسر داشتن را توصیه و طلاق را تقبیح می نماید؛ اطاعت تام از دولت را مؤکداً لازم می داند؛ اشتغال به کاری را که به منظور خدمت به ممنوع انجام گیرد در حکم عبادت می داند؛ اختراع یا انتخاب یک زبان بین المللی را که علاوه بر زبان مادری آموخته شود جداً توصیه می کند؛ و بالاخره اصول سازمانها و مؤسساتی که بتواند آشتی و صلح عمومی و پایداری را تأسیس نماید ارائه می دهد.

برای اطلاع بیشتر در باره نظر دیانت بهائی در باره برابری حقوق زن و مرد با نشانی زیر مکاتبه کنید:

The National committee for the Advancement of Women
1233 Central Street
Evanston, Illinois 60201-1611
E-mail: ncaw@messages.usbnc.org

Two Wings of a Bird

THE EQUALITY OF WOMEN AND MEN

A Statement by the National Spiritual Assembly
of the Bahá'ís of the United States